

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра кримінального права та процесу**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення кафедри кримінального права та процесу
28 серпня 2024 року,
протокол № 1

Завідувач кафедри, кандидат юридичних наук,
професор

_____Сергій КРУШИНСЬКИЙ
28 серпня 2024 року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

**«КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗЛОЧИНИ В СФЕРІ ЕКОНОМІКИ»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок
галузі знань 07 Управління та адміністрування**

РОЗРОБНИК

Доцент кафедри кримінального права та
процесу,
кандидат юридичних наук, доцент

_____Дмитро ВИГОВСЬКИЙ
27 серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО

Деканеса факультету управління та
економіки, кандидатка економічних наук,
доцентка

_____Тетяна ТЕРЕЩЕНКО
28 серпня 2024 року

м. Хмельницький
2024

Освітньо-професійна програма «Бакалавр фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку»
Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
галузі знань 07 Управління та адміністрування
<http://www.univer.km.ua/faculty.php?dekid=2>)

Назва навчальної дисципліни	КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗЛОЧИНИ В СФЕРІ ЕКОНОМІКИ
Викладач	Лекції, консультації: Виговський Дмитро Леонідович, к.ю.н., доцент (dmytro.vygovskiy@huup.km.ua). Семінарські заняття, консультації: Виговський Дмитро Леонідович, к.ю.н., доцент (dmytro.vygovskiy@huup.km.ua)
Контактна інформація та науковий профіль викладача	Електронна адреса: dmytro.vygovskiy@huup.km.ua ORCID: https://orcid.org/0000-0002-3355-6449 GoogleScholar: https://scholar.google.com/citations?hl=uk&authuser=1&hl=uk&user=oR32WOgAAAAJ
Інформаційні ресурси	Код для приєднання в Google клас «Кримінальна відповідальність за злочини в сфері економіки»: yqvptoc . Електронна бібліотека: http://elibrary.univer.km.ua/index.php
Консультації	Офлайн консультації: навчальний корпус №4, вул. Проскурівська, 57, ауд. 206: Вівторок з 15.00 до 16.30 Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою у робочі дні з 9.00 до 17.00 Виговський Дмитро Леонідович (dmytro.vygovskiy@huup.km.ua). Консультації до заліку: напередодні заліку згідно із затвердженим розкладом.

Опис навчальної дисципліни

Цілі та особливості навчальної дисципліни	Економічні правопорушення, особливо – злочини, при всіх зовнішній непомітності вираження їх об'єктивної сторони, а також латентності суспільно-небезпечних наслідків, являють велику небезпеку не лише для економіки, але й, з урахуванням кумулятивного ефекту, для національної безпеки держави загалом. Особливого значення набуває протидія економічним злочинам в умовах зовнішньої агресії проти держави, коли економічна міць України щодня зазнає випробувань як внаслідок прямих ударів ворога, так і через необхідність фінансування оборонної війни, а також задіяння у якості військовослужбовців значної кількості осіб, що у мирний час здійснювали продуктивну працю у найрізноманітніших сферах суспільного життя України. Саме тому усвідомлення реального рівня суспільної небезпеки економічних злочинів, а також розуміння механізмів їх детермінації, а головне – пошуку ефективних механізмів протидії їм, є виключно важливим для студентів.
Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті. ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

	ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними. СК 6. Здатність діяти соціально-відповідально і свідомо. СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань. СК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності. СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.
Програмні результати навчання	ПР 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ПР 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя. ПР 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень. ПР 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. ПР 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації. ПР 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності. ПР 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.
Місце дисципліни в логічній схемі (Передреквізити і постреквізити навчальної дисципліни)	Курс навчання – 3-й, семестр – 5-й. Тип дисципліни - вибіркова. Дисципліни, що передують: ЗПО 6. Основи конституційного права та антикорупційного законодавства ЗПО 7. Психологія. Знання цієї навчальної дисципліни слугуватимуть базою для подальшого вивчення дисциплін: ППО 13. Інформаційна безпека бізнесу; ППО 18. Соціальна відповідальність та етика бізнесу.
Обсяг навчальної дисципліни	3 кредити ЄКТС /90 годин, у тому числі, самостійної роботи – 54 годин, лекційних - 18 годин, семінарських - 18 годин.
Форма навчання	денна
Мова викладання	українська
Формат вивчення навчальної дисципліни	Лекції, семінарські заняття, виконання самостійної роботи, консультації, екзамен. Для осіб із особливими освітніми потребами, у разі необхідності, розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.

Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер.			
Зміст навчальної дисципліни та організація поточного та підсумкового контролю	Години (лек. / сем. / СРС)	Тема	Методи навчання та форми поточного контролю	Максимальна кількість балів
	2/2/6	Основи кримінального права України. Ч. 1.	Слайдові презентації, дискусійне обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань, індивідуальні завдання, тестовий контроль	Лекція – 1,8 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,2
	2/2/6	Основи кримінального права України. Ч. 2.	Слайдові презентації, дискусійне обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань, індивідуальні завдання, тестовий контроль	Лекція – 1,8 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,2
	2/2/6	Загальні положення кримінологічної науки.	Слайдові презентації, дискусійне обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань, індивідуальні завдання, тестовий контроль	Лекція – 1,8 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,2
	2/2/6	Економічні категорії в сучасній кримінології.	Слайдові презентації, дискусійне обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань, індивідуальні завдання, тестовий контроль	Лекція – 1,8 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,2
	2/2/6	Кримінально-правова кваліфікація, її поняття, метод і завдання.	Слайдові презентації, дискусійне обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань, індивідуальні завдання, тестовий контроль	Лекція – 1,8 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,2

	2/2/6	Загальне поняття кримінальної відповідальності за законодавством України.	Слайдові презентації, дискусійне обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань, індивідуальні завдання, тестовий контроль	Лекція – 1,8 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,2
	2/2/6	Особливості кримінальної відповідальності за економічні кримінальні правопорушення	Слайдові презентації, дискусійне обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань, індивідуальні завдання, тестовий контроль	Лекція – 1,8 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,2
	2/2/6	Кримінально-правові й кримінологічні аспекти протидії економічній злочинності	Слайдові презентації, дискусійне обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань, індивідуальні завдання, тестовий контроль	Лекція – 1,8 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,2
	2/2/6	Міжнародна співпраця у сфері протидії злочинам у сфері економіки	Слайдові презентації, дискусійне обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань, індивідуальні завдання, тестовий контроль	Лекція – 1,8 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,4
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни		1. Антипов В.І. Тіньова економіка та економічна злочинність: світові тенденції, українські реалії та правові засоби контролю: (теоретико-методологічні узагальнення) Вінниця: ДП ДКФ, 2006. 1039 с. 2. Бойко А.М. Детермінація економічної злочинності в Україні в умовах переходу до ринкової економіки (теоретико-кримінологічне дослідження) : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. 428 с. 3. Бугера С.І. До питання формування системи заходів запобігання та протидії злочинності у сфері економіки. <i>Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ</i>. Серія юридична. 2024. №1. С. 22-27. 4. Виговський Д.Л., Нікіфорова Т.І. Окремі питання кримінологічного визначення поняття «жертва злочину». <i>Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького</i>		

університету управління та права. Т.19. 2020. №1(43). С. 175-183.

5. Виговський Д.Л. До питання використання термінів «особа злочинця» та «особистість злочинця» в кримінології. Університетські наукові записки. *Часопис Хмельницького університету управління та права*. 2021. №2 (80). С. 138-147.
6. Виговський Д.Л. Окремі питання доцільності використання соціолектизмів кримінальної субкультури в тексті кримінального закону. *Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права*. 2021. №3-4 (75-76). С. 297-304.
7. Виговський Д.Л. Поширення псевдозаконів кримінальної субкультури засобами мережі «Інтернет» як прояв кіберзлочинності. Університетські наукові записки. *Часопис Хмельницького університету управління та права*. 2021. №4 (88). С. 58-72.
8. Дорохіна Ю.А. Злочини проти власності. Теоретико-правове дослідження : монографія Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 744 с.
9. Дрьомін В.М. Формування тіньової економіки у сфері господарської діяльності як соціального інституту. *Актуальні проблеми держави і права*. 2010. Вип.56. С. 23-32.
10. Дудоров О.О. Злочини у сфері господарської діяльності: особливості кримінальної відповідальності. *Вісник Асоціації кримінального права України*, 2014, № 1 (2). С. 169–175.
11. Європейський досвід організації системи протидії економічній злочинності. Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/nacionalnabezpeka/evropeyskiy-dosvid-organizacii-sistemi-protidii-ekonomichniy>
12. Злочинність у сфері економіки: проблеми прогнозування, планування та координації заходів протидії / За ред. проф. Кальмана О. Г. Х.: Вид-во «Новасофт», 2005. 180 с.
13. Кальман О.Г. Стан і головні напрямки попередження економічної злочинності в Україні: теоретичні та прикладні проблеми: монографія Харків: Гімназія, 2003. 252 с.
14. Кравчук С.Й. Економічна злочинність в Україні (курс лекцій). Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2009. 282 с.
15. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / За редакцією В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна. Видання 5-те, перероблене і доповнене. Харків: «Право», 2015. 528 с.
16. Кримінологія : навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 240 с.
17. Мельничук Т.В. Економіко-кримінологічний аналіз ціни злочинності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2013. Випуск 21. Частина 1. Том 3. С. 64-69.
18. Мельничук Т.В. Кримінологічна оцінка функціональності економічної злочинності. *Актуальні проблеми держави і права*. 2012. № 67. С. 514-521.
19. Міловідов Р.М. Ефективність кримінальної відповідальності за легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом: монографія. Ужгород : ТОВ «ІВА», 2013. 259 с.

20. Мітрічев І. Фрод-моніторинг для протидії шахрайству в банківських установах [Електронний ресурс]. *Україна Фінансова*. Режим доступу: http://ufin.com.ua/analit_mat/sdu/131.htm.
21. Навроцький В.О. Основи кримінально-правової кваліфікації: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 704 с.
22. Осадчий В.І. Корупційні злочини: монографія. Київ: Вид-во Європейського ун-ту, 2016. 81 с.
23. Попович В.М. Економіко-кримінологічна теорія детінізації економіки : монографія. Ірпінь : Академія державної податкової служби України, 2001. 524 с.
24. Попович В.М. Тіньова економіка як предмет економічної кримінології Київ: Правові джерела, 1998. 448 с.
25. Рогожнікова Н.В. Концептуальні підходи до моніторингу як форми спостереження за процесом споживчого кредитування в комерційному банку. *Вісник Університету банківської справи Національного Банку України*. 2010. № 3 (9). С. 191-193.
26. Стрельцов Є.Л. Економічні злочини: внутрідержавні та міжнародні аспекти. Передмова Джеса Меххема (Іллінойський ун-т, США). Одеса, Астропринт, 2000. 476 с.
27. Федорчук І.М. Обставини, які обтяжують покарання за кримінальним правом України: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 240 с.
28. Юртаєва К.В. Сучасні тенденції економічної злочинності в Україні. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2018. № 2(19), С. 109-119.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний портал Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua>
2. Президент України: <http://www.president.gov.ua>
3. Кабінет Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua/control>
4. Міністерство внутрішніх справ України: <https://www.npu.gov.ua/uk>
5. Офіс Генерального прокуратура: www.gp.gov.ua
6. Національна поліція України: <http://npu.gov.ua>
7. Патрульна поліція України: <http://patrol.police.gov.ua>
8. Міністерство юстиції України: <https://minjust.gov.ua/ua>
9. Бюро економічної безпеки України: esbu.gov.ua
10. Служба безпеки України: <https://ssu.gov.ua>
11. Рада національної безпеки і оборони України: www.rnbo.gov.ua
12. Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя: <http://kompravpol.rada.gov.ua>
13. Комітет Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності: <http://komzakonpr.rada.gov.ua>
14. Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин: <http://kompravlud.rada.gov.ua>
15. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: <http://www.ombudsman.gov.ua>
16. Конституційний Суд України: <http://www.ccu.gov.ua>
17. Верховний Суд: <https://supreme.court.gov.ua/supreme>
18. Європейський суд з прав людини: <http://www.echr.coe.int>
19. Українська Гельсінська спілка з прав людини: <http://helsinki.org.ua>
20. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського:

	http://www.nbuv.gov.ua 21. Львівська національна наукова бібліотека НАН України імені Василя Стефаника: www.lsl.lviv.ua 22. Наукова бібліотека імені М. Максимовича: www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3 23. Бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого: http://library.nlu.edu.ua
Політика щодо дедлайнів та здобуття балів за пропущені заняття	Перескладання лекцій та семінарських занять відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 05.07.2016 р., протокол №16, введене в дію наказом від 08.07.2016 р. № 359 / 16 (в редакції рішення вченої ради від 28.08.2020 р., протокол №1, введене в дію наказом від 28.08.2020 р. № 312/20) (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protsesu_2020.pdf). Перескладання лекцій: в усній формі Перескладання семінарських занять: Письмово вирішити практичні завдання до семінарських занять, згідно навчально-методичних матеріалів навчальної дисципліни «Кримінальна відповідальність за злочини в сфері економіки»
Критерії оцінювання	1. Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 05.07.2016 р., протокол №16, введене в дію наказом від 08.07.2016 р. № 359 / 16 (в редакції рішення вченої ради від 28.08.2020 р., протокол №1, введене в дію наказом від 28.08.2020 р. № 312/20) (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protsesu_2020.pdf). 2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права наказом від 19.02.2019 р. №74/19 (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf).
Можливість визнання результатів неформальної освіти	Студент може отримати додаткові бали за участь у: конкурсі, науково-практичній конференції, тренінгу, турнірі, брейн-рингу тощо, за публікацію наукової статті за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною.
Політика академічної доброчесності	Розділ «Етика, академічна доброчесність та антикорупційна політика» на сайті Університету (https://univer.km.ua/pro-universitytet/etyka-akademichna-dobrochesnist-ta-antykoruptsiyna-polityka-0)
Політика врегулювання конфліктів	Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (http://www.univer.km.ua/)
Зворотній зв'язок	1) Під час аудиторних занять, консультацій. 2) За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті.

Обліковий обсяг – 0,44 ум.др.арк.